

DATUM
2013-06-14
ERT DATUM
2013-05-15

DIARIENR
2013/123-4
ER BETECKNING
N2013/1260/ENT

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Delbetänkande Ett minskat och förenklat uppgiftslämnande för företagen (dnr. 2013/4)

Statskontorets synpunkter rör dels den föreslagna samordningsorganisationen, dels redovisningen av förslagets konsekvenser.

Sammanfattningsvis anser Statskontoret att det föreslagna samordningsorganet bör organiseras som ett särskilt beslutsorgan inom Bolagsverket eller som en nämndmyndighet med Bolagsverket som värdmyndighet. Statskontoret rekommenderar även att konsekvensanalysen kompletteras, bland annat vad gäller förslagets kostnader och finansieringen av dessa.

Samordningsorganisationen

Bolagsverket har i rapporten *Förslag till minskat uppgiftslämnande för företag* (2009) föreslagit att ett samordningsorgan inrättas som bland annat ges till uppgift att besluta om definitioner av uppgiftskrav, samordna de involverade aktörerna och svara för information och analys. Myndigheten föreslog att samordningsorganet skulle inrättas som en beslutsfunktion inom Bolagsverkets organisation.

Utredningen bedömer att en ny samordningsmyndighet bör inrättas. Myndighetens uppdrag ska bland annat vara att ansvara för Uppgiftskravsregistret, att bygga upp den infrastruktur för företagens uppgiftslämnande som krävs och att genom samråd och tillsyn bidra till att underlätta för företagen. Myndigheten bedöms behöva mellan 10 och 20 årsarbetskrafter (inklusive de årsarbetskrafter som Bolagsverket bedöms behöva) och ha en årlig driftskostnad på mellan 10 och 20 miljoner kronor. I samordningsorganisationen föreslås, utöver den nya myndigheten, även ingå Statistiska centralbyrån – som ska ansvara för att utveckla det allmänna företagsregistret – och Bolagsverket – som ska ansvara för den e-tjänst som företagen ska använda. Utredningen föreslår att de tre myndigheterna ges i uppdrag att samverka.

Utredningen anför som främsta skäl för att skapa en ny egen myndighet att denna måste vara oberoende i förhållande till de myndigheter som ska samordnas. Om en befintlig myndighet som själv samlar in uppgifter från

företagen skulle ges uppdraget menar utredningen att det finns en risk att den egna myndigheten skulle gynnas då beslut ska fattas om myndigheters insamling och nyttjande av uppgifter från företagen.

Statskontoret delar utredningens uppfattning att ett särskilt samordningsorgan bör inrättas. Vi delar dock inte utredningens uppfattning att samordningsorganet bör inrättas som en ny helt fristående myndighet. Statskontoret förordar i stället att samordningsorganet organiseras som ett särskilt beslutsorgan inom Bolagsverket alternativt som en nämndmyndighet med Bolagsverket som värmyndighet.

Generella problem med små myndigheter

Det finns ett antal problem som generellt sett brukar förknippas med små myndigheter, och som även nämns i utredningens promemoria. Hit hör att organisationen blir mer sårbar, exempelvis då nyckelpersoner slutar. Ytterligare ett problem är att de arbetsuppgifter som erbjuds kan vara enahanda och karriärvägarna få, vilket kan medföra svårigheter att behålla kompetent personal.

Statskontoret bedömer att det finns möjlighet att minska dessa problem genom att inrätta samordningsorganet som ett särskilt beslutsorgan inom en befintlig myndighet med liknande verksamhet eller som en nämndmyndighet med en befintlig myndighet som värmyndighet. I detta fall är Bolagsverket den befintliga myndighet som ligger närmast till hands att knyta samordningsorganets verksamhet till. Bolagsverket har erfarenhet av arbete med de aktuella frågorna och av att arbeta med omfattande och komplexa register.

Självständighet i beslutsfattandet

Statskontoret menar att samordningsorganets oberoende och möjlighet att självständigt fatta beslut som berör andra myndigheters insamling och utnyttjande av uppgifter från företagen snarare är avhängigt de beslutsbefogenheter man ges än att man är en helt fristående myndighet. Med tillräckliga beslutsbefogenheter, angivna i lag eller förordning, kan ett beslutsorgan inom en befintlig myndighet eller en nämndmyndighet knuten till en större, etablerad myndighet antas bli en minst lika kraftfull aktör som en liten nystartad myndighet.

Samordningsorganets självständighet i beslutsfattandet kan garanteras genom att regeringen utser företrädare för olika intressen att ingå i nämnden eller beslutsorganet. Om samordningsorganet skulle inrättas som en nämndmyndighet knuten till en värmyndighet skulle det fungera som en fristående myndighet som regeringen har möjlighet att styra direkt genom instruk-

tion och regleringsbrev. Om man så önskar kan nämndmyndigheten ges ett eget kansli inom värdmyndigheten, vilket ytterligare skulle markera dess självständiga roll.

Möjligheter att samordna andra myndigheter

En huvuduppgift för det föreslagna samordningsorganet är att samordna uppgiftsinsamlandet och olika myndigheters arbete inom och utanför samordningsorganisationen. Utredningen föreslår att den nya samordningsmyndigheten ska organiseras med ett råd där representanter för en handfull myndigheter och representanter för företagen ska ingå.

Statskontoret menar att en organisering av samordningsorganet som nämndmyndighet med värdmyndighet eller särskilt beslutsorgan inom en myndighet ger goda möjligheter att åstadkomma den avsedda samordningen. I nämnden eller beslutsorganet kan det ingå representanter för exempelvis Bolagsverket, Statistiska centralbyrån, ett antal myndigheter med omfattande uppgiftskrav samt företrädare för företagen. Regeringen beslutar om vilka ledamöter som ska ingå och kan därmed ge sammansättningen önskad bredd och kompetens.

Samordning av IT-system

Slutligen konstaterar Statskontoret att utredningen beräknar att både drifts- och investeringskostnaderna för relaterad infrastruktur kan minskas med 30–50 procent om systemet för uppgiftshantering inhyses i en existerande driftmiljö hos en annan myndighet. Jämfört med att bygga upp en ny fysisk och organisatorisk driftmiljö skulle det innebära att investeringskostnaden blir cirka 1–1,75 miljoner kronor lägre och den årliga driftskostnaden cirka 1,65–2,75 miljoner kronor lägre.

Att förlägga själva systemet och driften av det hos en befintlig myndighet förutsätter inte att samordningsorganet organisatoriskt är kopplat till denna myndighet. Statskontoret menar dock att det sannolikt finns samordningsvinster med att både ha nära tekniska och organisatoriska kopplingar mellan myndigheterna. Enligt utredningens förslag ska Bolagsverket svara för den e-tjänst som företagen ska använda. Bolagsverket har sedan tidigare erfarenhet av arbete med register och uppgiftskrav liksom med e-tjänster. Om denna kompetens kan tas tillvara vid uppstarten av det nya samordningsorganet kan man sannolikt göra samordningsvinster som innebär att den nya verksamheten kan komma igång snabbare och till en lägre kostnad.

Nämndmyndighet eller särskilt beslutsorgan?

Statkontoret bedömer att det samordningsorgan som utredningen föreslår kan organiseras antingen som en nämndmyndighet med Bolagsverket som värmyndighet eller som ett särskilt beslutsorgan inom Bolagsverket. Skillnaderna mellan de båda organisationsformerna beskrivs översiktligt nedan.

Det går egentligen inte att tala om *nämndmyndigheter* som en enhetlig kategori. Utmärkande drag är dock att beslut fattas kollektivt av nämndens ledamöter och att det vanligtvis är fråga om små myndigheter med avgränsade arbetsuppgifter. Själva idén med nämndmyndigheter är att de ger möjlighet att föra samman olika kompetenser som behövs för att kunna ge ärenden en allsidig belysning innan beslut fattas.

Regeringen utser nämndens ledamöter och fattar beslut om instruktion och, i förekommande fall, regleringsbrev för myndigheten. Många nämndmyndigheter har ingen egen personal och kanslifunktionen bemannas av en värmyndighet. Nämnden blir då en ren beslutsfunktion utan ansvar för kansliets löpande arbete.

Med *särskilt beslutsorgan* avses en enhet inom en myndighet som getts rätten att självständigt fatta beslut i tydligt avgränsade frågor. Detta är den organisationsform för samordningsorganet som Bolagsverket föreslagit i rapporten *Förslag till minskat uppgiftslämnande för företag*. Motiven för att inrätta ett särskilt beslutsorgan kan till exempel vara att markera en frågas särställning inom en myndighet, att försäkra sig om att viss kompetens beaktas vid beslutsfattandet eller att framhålla att en viss fråga ses som prioriterad.

Beslutsorganet ansvarar för besluten i de frågor som det inrättats för att handha. I alla andra avseenden – juridiskt, ekonomiskt och administrativt – är det dock en del av myndigheten och det är dess generaldirektör eller styrelse som ansvarar för verksamheten. Myndigheten beslutar – om inte annat angivits i instruktionen – fritt hur beslutsorganet ska stödjas, vilka resurser det ska tilldelas, hur kansliet ska organiseras och så vidare.

Brister i redovisningen av förslagets konsekvenser

Statkontoret menar att det är svårt att ta ställning till de samlade konsekvenserna av utredningens förslag och rekommenderar därför att konsekvensanalysen kompletteras i flera avseenden. I utredningens direktiv anges att delbetänkandet ska innehålla förslag till finansiering av förslagen. Några sådana förslag finns inte i promemorian.

I promemorian saknas även närmare beskrivningar av samordningsorganets verksamhet, vilket gör det svårt att uppskatta kostnaderna för att etablera och driva verksamheten. Här saknas även en uppskattning av kostnaderna för att utveckla det allmänna företagsregistret så att det kan användas inom den föreslagna infrastrukturen för företagens uppgiftslämnande.

I promemorian jämförs den föreslagna infrastrukturlösningen med den modell Bolagsverket har föreslagit i rapporten *Förslag till minskat uppgiftslämnande för företag*. Statskontoret saknar dock en jämförelse mellan de båda förslagens kostnader, men också en uppskattning av vilka vinster de skulle ge upphov till för företagare och för samhället som helhet.

Generaldirektör Yvonne Gustafsson har beslutat i detta ärende. T.f. utredningschef Annika Gustafsson och utredare Erik Axelsson, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Yvonne Gustafsson

Erik Axelsson